

Obsah	I Akty, jejichž zveřejnění je povinné	
	★ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1891/2006 ze dne 18. prosince 2006 o víceletém financování činnosti Evropské agentury pro námořní bezpečnost v oblasti zasahování při znečištění z lodí a o změně nařízení (ES) č. 1406/2002 ⁽¹⁾	1
	<hr/>	
	II Akty, jejichž zveřejnění není povinné	
	Evropský parlament a Rada	
	2006/961/ES:	
	★ Doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 18. prosince 2006 o nadnárodní mobilitě uvnitř Společenství pro účely všeobecného a odborného vzdělávání: Evropská charta kvality mobility ⁽¹⁾	5
	2006/962/ES:	
	★ Doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 18. prosince 2006 o klíčových schopnostech pro celoživotní učení	10

I

(Akty, jejichž zveřejnění je povinné)

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 1891/2006**ze dne 18. prosince 2006****o víceletém financování činnosti Evropské agentury pro námořní bezpečnost v oblasti zasahování při znečištění z lodí a o změně nařízení (ES) č. 1406/2002****(Text s významem pro EHP)**

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 80 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ⁽¹⁾,

po konzultaci Výboru regionů,

v souladu s postupem stanoveným v článku 251 Smlouvy ⁽²⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Některé dvoustranné a regionální dohody uzavřené mezi pobřežními státy, jako je například Helsinská úmluva z roku 1992 a Barcelonská úmluva z roku 1976, stanoví vzájemnou pomoc v případě znečištění moře v důsledku námořních havárií.
- (2) Nařízení (ES) č. 1406/2002 ⁽³⁾ zřídilo Evropskou agenturu pro námořní bezpečnost (dále jen „agentura“) za účelem zajištění vysoké, jednotné a účinné úrovně námořní bezpečnosti a zabránění znečištění z lodí.
- (3) Nařízení (ES) č. 724/2004, kterým se změnilo nařízení (ES) č. 1406/2002, svěřilo agentuře nové úkoly v oblasti zabránění znečištění z lodí a zasahování při něm, a to v reakci na nedávné havárie ve vodách Společenství, zejména havárie ropných tankerů „Erika“ a „Prestige“.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 28, 3.2.2006, s. 16.

⁽²⁾ Stanovisko Evropského parlamentu ze dne 5. září 2006 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 18. prosince 2006.

⁽³⁾ Úř. věst. L 208, 5.8.2002, s. 1. Nařízení naposledy pozměněné nařízením (ES) č. 724/2004 (Úř. věst. L 129, 29.4.2004, s. 1).

(4) Za účelem provádění těchto nových úkolů týkajících se zabránění znečištění a zasahování při něm přijala správní rada agentury dne 22. října 2004 akční plán týkající se připravenosti na znečištění ropou a zasahování při něm, jenž určuje činnosti agentury v oblasti zasahování při znečištění ropou a jehož cílem je optimální využití finančních zdrojů, které má agentura k dispozici (dále jen „akční plán“).

(5) Činnost agentury v oblasti zasahování při znečištění, jak ji vymezuje akční plán, se týká činností souvisejících s informacemi, spoluprací a koordinací, a především s operační pomocí členským státům, a to poskytnutím, na požádání, dalších zásahových plavidel pro boj se znečištěním ropou nebo s jinými formami znečištění, například se znečištěním nebezpečnými a škodlivými látkami. Agentura by měla věnovat zvláštní pozornost těm oblastem, které byly označeny za nejzranitelnější, aniž by přitom odepírala pomoc jakékoli jiné oblasti, která ji bude potřebovat.

(6) Činnosti agentury v této oblasti by neměly pobřežní státy zbavit povinnosti mít příslušné funkční mechanismy odstranění následků znečištění a měly by dodržovat stávající úmluvy o spolupráci mezi členskými státy nebo skupinami členských států v této oblasti. V případě znečištění moře v důsledku námořní havárie by agentura měla pomoci postiženému členskému státu (státům), pod jehož pravomocí se budou provádět sanační práce.

(7) V souladu s akčním plánem by agentura měla hrát aktivní roli ve vývoji centralizované služby satelitního snímkování za účelem dohledu, včasného odhalení znečištění a identifikace lodí, které jsou za něj odpovědné. Tento nový systém zlepší dostupnost údajů a účinnost boje proti znečištění z lodí.

- (8) Dodatečné prostředky poskytované členskými státy agenturou by měly být k dispozici prostřednictvím mechanismu Společenství pro asistenční zásahy v oblasti civilní ochrany, včetně znečištění moře v důsledku námořních havárií, který byl vytvořen rozhodnutím Rady 2001/792/ES, Euratom ⁽¹⁾.
- (9) Aby bylo zajištěno důkladné provádění akčního plánu a aby bylo rozšířením současných činností namířených proti znečištění posíleno předcházení znečištění z lodí a zasahování při něm, měl by být agentuře poskytnut funkční a hospodárný systém pro financování zejména její operační pomoci členskými státy.
- (10) Pro financování úkolů svěřených agentuře v oblasti zasahování při znečištění a souvisejících akcí je proto nutné stanovit vhodné finanční záruky vycházející z víceletého závazku. Výše ročního příspěvku Společenství by se měla určit v souladu s platnými postupy.
- (11) Částky závazku na financování zasahování při znečištění by měly v souladu s novým finančním rámcem pokrývat období od roku 2007 do roku 2013.
- (12) Toto nařízení by mělo stanovit finanční krytí na provádění akčního plánu v témže období.
- (13) Částka tohoto krytí by se měla pokládat za minimum nezbytné k provádění úkolů svěřených agentuře v oblasti zasahování při znečištění způsobeného lodmi.
- (14) K zajištění optimálního rozdělení finančních závazků a ke zohlednění veškerých změn týkajících se zásahů proti znečištění z lodí je nezbytné zajistit trvalé sledování konkrétních potřeb zásahů tak, aby bylo možné roční finanční závazky těmto potřebám přizpůsobit.
- (15) Správní rada agentury by proto měla na základě zprávy výkonného ředitele přezkoumat finanční závazky tak, aby zahrnovaly veškeré nezbytné úpravy rozpočtu agentury. Nařízení (ES) č. 1406/2002 by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno,

PŘIJALY TOTO NAŘÍZENÍ:

Článek 1

Účel

Toto nařízení stanoví podrobná pravidla pro finanční příspěvky Společenství do rozpočtu Evropské agentury pro námořní bezpečnost za účelem provádění úkolů, které jí byly svěřeny v oblasti zasahování při znečištění z lodí a dalších souvisejících činnostech, uvedených v článku 2 nařízení (ES) č. 1406/2002.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 297, 15.11.2001, s. 7.

Článek 2

Definice

Pro účely tohoto nařízení se rozumí:

- „agenturou“ Evropská agentura pro námořní bezpečnost zřízená nařízením (ES) č. 1406/2002;
- „regionálními dohodami“ dvoustranné a regionální dohody, které jsou uzavřeny mezi pobřežními státy za účelem poskytnutí vzájemné pomoci v případě znečištění moře v důsledku námořních havárií;
- „ropou“ ropné látky v jakékoli podobě, včetně surové ropy, topného oleje, kalu, ropného odpadu a rafinovaných produktů, jak stanoví Mezinárodní úmluva o pohotovosti a spolupráci při ropném znečištění a boji proti němu z roku 1990;
- „nebezpečnými a škodlivými látkami“ všechny látky s výjimkou ropy, u kterých je, pokud se vyskytnou v mořském prostředí, pravděpodobnost, že budou představovat nebezpečí pro lidské zdraví, ublíží živým zdrojům a mořskému životu, poškodí rekreační využití nebo naruší další legitimní využití moře, jak stanoví Protokol o připravenosti, reakci a spolupráci při znečištění nebezpečnými a škodlivými látkami z roku 2000.

Článek 3

Oblast působnosti

Finanční příspěvek Společenství uvedený v článku 1 se agentuře poskytne za účelem financování činností, jako například činností uvedených v akčním plánu, které se týkají zejména:

- informací a shromažďování, analýzy a šíření osvědčených postupů, technik a inovací, jako jsou nástroje na sledování vyprazdňování nádrží, v oblasti zasahování při znečištění z lodí,
- spolupráce a koordinace a poskytování technické a vědecké pomoci členskými státy a Komisi v rámci činností stanovených příslušnými regionálními dohodami,
- operační pomoci a podpory zásahů proti znečištění prováděných členskými státy poskytnutím dodatečných prostředků, jako jsou pohotovostní plavidla a vybavení na odstraňování znečištění, na jejichž žádost v případě havarijního nebo záměrného znečištění z lodí.

Článek 4

Financování ze strany Společenství

Finanční krytí na provádění úkolů uvedených v článku 3 pro období od 1. ledna 2007 do 31. prosince 2013 činí 154 000 000 EUR.

Roční položky určí rozpočtový orgán v mezích finančního rámce. V této souvislosti musí být zaručeno nezbytné financování operační pomoci členskými státy podle čl. 3 písm. c).

Článek 7

Změny nařízení (ES) č. 1406/2002

Článek 5

Nařízení (ES) č. 1406/2002 se mění takto:

Sledování stávajících kapacit

K určení požadavků operační pomoci, kterou má agentura poskytnout členským státům, jako např. další plavidla na odstraňování znečištění, sestavuje agentura pravidelně seznam soukromých a státních mechanismů a kapacit zasahování při znečištění v jednotlivých regionech Evropské unie.

a) v čl. 10 odst. 2 se doplňuje nové písmeno, které zní:

„l) přezkoumává na základě zprávy uvedené v čl. 15 odst. 2 písm. g) finanční plnění podrobného plánu uvedeného pod písmenem k) a rozpočtové závazky stanovené v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1891/2006 ze dne 18. prosince 2006 (*) o víceletém financování činnosti Evropské agentury pro námořní bezpečnost v oblasti zasahování při znečištění z lodí. Tento přezkum bude proveden po vyhotovení odhadu příjmů a výdajů agentury pro následující rozpočtový rok, jak stanoví čl. 18 odst. 5 tohoto nařízení.

Článek 6

Ochrana finančních zájmů Společenství

1. Komise i agentura zajistí, aby při provádění činností financovaných podle tohoto nařízení byly finanční zájmy Společenství chráněny prostřednictvím opatření zabráňujících podvodům, korupci a jakémukoli dalšímu protiprávnímu jednání, a to účinnými kontrolami, zpětným vymáháním neoprávněně vyplacených částek a v případě zjištění nesrovnalostí i účinnými, přiměřenými a odrazujícími sankcemi v souladu s nařízením Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ⁽¹⁾ a (Euratom, ES) č. 2185/96 ⁽²⁾ a nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 ⁽³⁾.

(*) Úř. věst. L 394 30.12.2006, s. 1“;

b) v čl. 15 odst. 2 se doplňuje nové písmeno, které zní:

„g) do 31. ledna každého roku předložit Komisi a správní radě zprávu o finančním plnění podrobného plánu připravenosti agentury na znečištění a zasahování při něm a aktualizovat stav všech činností financovaných na základě uvedeného plánu. Komise pak tuto zprávu předloží pro informaci Evropskému parlamentu a výboru zřízenému článkem 4 rozhodnutí č. 2850/2000/ES a výboru uvedenému v článku 9 rozhodnutí 2001/792/ES, Euratom.“

2. U činností Společenství financovaných podle tohoto nařízení se nesrovnalostí uvedenou v čl. 1 odst. 2 nařízení (ES, Euratom) č. 2988/95 rozumí jakékoli porušení právního předpisu Společenství nebo jakékoli nesplnění smluvní povinnosti vyplývající z jednání nebo opomenutí hospodářského subjektu, v důsledku kterého je nebo by mohl být z důvodu neoprávněného výdaje poškozen souhrnný rozpočet Evropské unie nebo rozpočty jí spravované.

3. Komise a agentura v rámci svých oblastí působnosti zajistí, aby při financování činností Společenství v rámci tohoto nařízení bylo v poměru k nákladům dosaženo nejlepší hodnoty.

Článek 8

Hodnocení v polovině období

⁽¹⁾ Nařízení Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ze dne 18. prosince 1995 o ochraně finančních zájmů Evropských společenství (Úř. věst. L 312, 23.12.1995, s. 1).

⁽²⁾ Nařízení Rady (Euratom, ES) č. 2185/96 ze dne 11. listopadu 1996 o kontrolách a inspekcích na místě prováděných Komisí za účelem ochrany finančních zájmů Evropských společenství proti podvodům a jiným nesrovnalostem (Úř. věst. L 292, 15.11.1996, s. 2).

⁽³⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 ze dne 25. května 1999 o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) (Úř. věst. L 136, 31.5.1999, s. 1).

Do 31. prosince 2010 předloží Komise na základě údajů poskytnutých agenturou Evropskému parlamentu a Radě zprávu o provádění tohoto nařízení. Zpráva, jejímž vypracováním není dotčena úloha správní rady agentury, uvede výsledky použití příspěvku uvedeného v článku 4, pokud jde o finanční závazky a výdaje v období od 1. ledna 2007 do 31. prosince 2009.

Komise na základě této zprávy případně navrhne změnu tohoto nařízení, která zohlední vědecký pokrok v oblasti boje proti znečištění z lodí, včetně znečištění ropou nebo nebezpečnými a škodlivými látkami.

Článek 9

Vstup v platnost

Toto nařízení vstupuje v platnost prvním dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Toto nařízení je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

V Bruselu dne 18. prosince 2006.

Za Evropský parlament
předseda

J. BORRELL FONTELLES

Za Radu
předseda nebo předsedkyně

J. E. ENESTAM

II

(Akty, jejichž zveřejnění není povinné)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA

DOPORUČENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

ze dne 18. prosince 2006

o nadnárodní mobilitě uvnitř Společenství pro účely všeobecného a odborného vzdělávání: Evropská charta kvality mobility

(2006/961/ES)

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 149 odst. 4 a čl. 150 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ⁽¹⁾,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů ⁽²⁾,

v souladu s postupem stanoveným v článku 251 Smlouvy ⁽³⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Mobilita v oblasti všeobecného a odborného vzdělávání je nedílnou součástí volného pohybu osob – základní svobody chráněné Smlouvou – a je jedním z hlavních cílů činnosti Evropské unie v oblasti všeobecného a odborného vzdělávání založených na společných hodnotách a úctě k rozmanitosti. Je základním nástrojem pro vytvoření skutečného evropského prostoru celoživotního učení a pro podporu zaměstnanosti a snižování chudoby a přispívá k podpoře aktivního evropského občanství.
- (2) Mobilita sblíží občany a přispívá k vzájemnému porozumění. Podporuje solidaritu, výměnu myšlenek a hlubší znalosti různých kultur, které tvoří Evropu; mobilita tudíž napomáhá hospodářské, sociální a regionální soudržnosti.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 88, 11.4.2006, s. 20.

⁽²⁾ Úř. věst. C 206, 29.8.2006, s. 40.

⁽³⁾ Stanovisko Evropského parlamentu ze dne 26. září 2006 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 18. prosince 2006.

- (3) Posílení evropské mobility a výměny pro účely všeobecného a odborného vzdělávání a události jako například Evropský rok mobility pracovníků 2006 hrají klíčovou úlohu při dosahování lisabonského cíle, jímž je učinit z Evropy do roku 2010 nejinnovativnější nejkonzistentnější hospodářství založené na znalostech.

- (4) Zajištění lepšího rámce mobility pro účely všeobecného a odborného vzdělávání v EU přispěje k vytvoření hospodářství založeného na znalostech, jež má prvořadý význam pro tvorbu pracovních míst, udržitelný rozvoj, výzkum a inovace v členských státech.

- (5) Ke zvýšení kvality a účinnosti systémů všeobecného a odborného vzdělávání v Evropě je nezbytná zvýšená podpora mobility v rámci EU od všech zúčastněných subjektů, včetně veřejných orgánů.

- (6) Doporučení Evropského parlamentu a Rady 2001/613/ES ze dne 10. července 2001 o mobilitě pro studenty, osoby absolvující odbornou přípravu, dobrovolníky, učitele a školitele uvnitř Společenství ⁽⁴⁾ bylo prvním doporučením přijatým s cílem usnadnit činnost Společenství na podporu mobility.

- (7) Práce odborné skupiny ustavené Komisí v souladu s bodem III písm. a) uvedeného doporučení a první zpráva o následných opatřeních ukazují pokrok na vnitrostátní i evropské úrovni, pokud jde o mobilitu pro účely všeobecného a odborného vzdělávání, avšak upozorňují

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 215, 9.8.2001, s. 30.

- na potřebu nesoustředit se pouze na kvantitativní zvyšování mobility, ale především na zvyšování její kvality.
- (8) Tohoto cíle lze dosáhnout mimo jiné přijetím, formou doporučení, charty kvality mobility, která v této oblasti stanoví soubor zásad, jež se budou provádět na základě dobrovolnosti.
- (9) Evropská charta kvality mobility (dále jen „charta“) by měla také zohledňovat specifické potřeby osob se zdravotním postižením a znevýhodněných skupin.
- (10) Charta by měla pomoci zvýšit výměny, usnadnit uznávání času věnovaného všeobecnému nebo odbornému vzdělávání i uznávání titulů a kvalifikací a vytvořit vzájemnou důvěru s cílem zlepšit a posílit spolupráci mezi příslušnými orgány, organizacemi a zúčastněnými subjekty v oblasti mobility. Pozornost by měla být také věnována přenositelnosti půjček, grantů a dávek sociálního zabezpečení.
- (11) Cílem charty je doplnit, ale nikoli nahradit zvláštní ustanovení Studentské charty Erasma.
- (12) Úřady by měly chartu zpřístupnit v jazycích příjemců studentům i vzdělávajícím se osobám, organizacím a dalším zúčastněným subjektům v oblasti mobility v zemích původu i hostitelských zemích a měla by být považována za základní referenční rámec.
- (13) Výhody mobility silně závisejí na kvalitě praktických opatření: informací, přípravy, podpory a uznávání zkušeností a kvalifikací získaných účastníky v období studia a vzdělávání. Zúčastněné osoby a organizace mohou hodnotu mobility výrazně zvýšit důkladným plánováním a vhodným hodnocením.
- (14) Europass ⁽¹⁾ je obzvláště užitečný nástroj, který napomáhá mobilitě rozvíjením průhlednosti a uznávání.
- (15) Je vhodné, aby se zásady stanovené v chartě vztahovaly nejen na období samotného využití mobility, ale také na období, která mu předcházejí a která ho následují.
- (16) Studijní plán by měl být vypracován s předstihem. Nutná je i všeobecná příprava účastníků a zohledňování jazykové přípravy. V tomto ohledu by příslušné orgány a organizace měly poskytnout pomoc.
- (17) Všechny administrativní a finanční otázky, například jaká je výše dostupné finanční podpory, kdo nese náklady a otázky související s pojištěním v hostitelské zemi, by měly být vyřešeny ještě před odjezdem.
- (18) Pokud jde o období strávené v zahraničí, může kvalitu mobility zvýšit zajištění takových systémů, jako je například poradenství pro účastníky.
- (19) Podrobný a jasný popis kurzů nebo odborné přípravy, které byly absolvovány během pobytu v hostitelské zemi, včetně jejich trvání by měl pomoci usnadnit jejich uznávání při návratu do země původu.
- (20) Průhlednost a dobrá správa vyžadují jasné vymezení zúčastněných subjektů odpovědných za každé stadium a každou činnost programu mobility.
- (21) Pro zajištění celkové kvality mobility je vhodné zajistit svobodu pohybu všem občanům EU a co nejlépe použít zásady stanovené v chartě a příslušná doporučení na všechny druhy mobility pro účely vzdělávání nebo profesního rozvoje: všeobecné a odborné vzdělávání; formální a neformální vzdělávání, včetně dobrovolnické práce a projektů; krátká nebo dlouhá období mobility; školské nebo vysokoškolské vzdělávání nebo vzdělávání související se zaměstnáním; opatření spojená s celoživotním učením.
- (22) Vzhledem k rozmanitosti povahy a délky činností souvisejících s mobilitou mohou členské státy přizpůsobit provádění charty okolnostem, totiž přizpůsobit ji konkrétním situacím a programům. Členské státy mohou učinit některé z bodů povinnými a jiné považovat za dobrovolné.
- (23) Jelikož cílů tohoto doporučení nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, a proto jich, z důvodu rozsahu a účinků tohoto doporučení, může být lépe dosaženo na úrovni Společenství, může Společenství přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity uvedenou v článku 5 Smlouvy. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje toto doporučení rámec toho, co je nezbytné k dosažení těchto cílů.

DOPORUČUJÍ, ABY ČLENSKÉ STÁTY:

- 1) přijaly připojenou chartu jako prostředek na podporu osobního a profesního rozvoje a podporovaly její uplatňování;
- 2) informovaly o tom, jak toto doporučení provádějí, i o doplňujících opatřeních, která mohou v rámci svých příspěvků k pracovnímu programu „Vzdělávání a odborná příprava 2010“ ve prospěch mobility přijmout, zejména pokud jde o její kvalitu, a to počínaje druhým rokem po přijetí tohoto doporučení;

(1) Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 2241/2004/ES ze dne 15. prosince 2004 o jednotném rámci Společenství pro průhlednost v oblasti kvalifikací a schopností (Europass) (Úř. věst. L 390, 31.12.2004, s. 6).

- 3) nadále úzce spolupracovaly a koordinovaly své akce, aby byly odstraněny překážky, které přímo či nepřímo brání mobilitě občanů EU;
 - 4) poskytly odpovídající podporu a vhodné infrastruktury pro mobilitu za účelem všeobecného a odborného vzdělávání, aby se zvýšila úroveň všeobecného a odborného vzdělání jejich občanů;
 - 5) přijaly nezbytná opatření na podporu mobility, která zajistí, že veškeré důležité informace budou snadno srozumitelné a dostupné všem, například prostřednictvím jednoduchého průvodce mobilitou nebo seznamu podpůrných organizací, a aby zlepšily podmínky pro mobilitu.
- 2) pokračovala ve spolupráci s členskými státy a sociálními partnery tak, aby mohlo docházet k výměně užitečných informací a zkušeností týkajících se provádění opatření navrhovaných v tomto doporučení;
 - 3) zlepšila nebo v úzké spolupráci s příslušnými orgány vypracovala statistické údaje o mobilitě pro účely všeobecného a odborného vzdělávání, a to z hlediska pohlaví;
 - 4) považovala toto doporučení a doporučení 2001/613/ES za jeden celek, a aby proto zahrnula dvouleté zprávy v něm požadované do všeobecných zpráv pracovního programu „Vzdělávání a odborná příprava 2010“.

VYZÝVAJÍ KOMISI, ABY

- 1) podporovala uplatňování charty národními agenturami a dalšími organizacemi, které působí v oblasti všeobecného a odborného vzdělávání a mobility;

V Bruselu dne 18. prosince 2006.

Za Evropský parlament
předseda
J. BORRELL FONTELLES

Za Radu
předseda nebo předsedkyně
J.-E. ENESTAM

PŘÍLOHA

EVROPSKÁ CHARTA KVALITY MOBILITY

ÚVOD

Mobilita posílená akčním plánem mobility z roku 2000 ⁽¹⁾ a doporučením Evropského parlamentu a Rady 2001/613/ES ze dne 10. července 2001 o mobilitě pro studenty, osoby absolvující odbornou přípravu, dobrovolníky, učitele a školitele uvnitř Společenství ⁽²⁾ byla vždy v popředí zájmu zúčastněných subjektů. Uvedené doporučení mělo širokou oblast působnosti, týkalo se řady důležitých otázek spojených s mobilitou a bylo určeno každému, kdo mohl využít možnost vzdělávat se (formálně i neformálně) po určitou dobu v zahraničí, včetně studentů, učitelů, školitelů, dobrovolníků a osob absolvujících odbornou přípravu. Doporučení Evropského parlamentu a Rady 2006/961/ES ze dne 18. prosince 2006 o nadnárodní mobilitě uvnitř Společenství pro účely všeobecného a odborného vzdělávání: Evropská charta kvality mobility ⁽³⁾, jehož je tato charta nedílnou součástí, má stejnou oblast působnosti, ale soustředí se na otázky kvality mobility, jak navrhla odborná skupina ustavená na základě prvního doporučení. Uvedené doporučení by mělo pomoci zajistit, aby měli účastníci pozitivní zkušenosti nejen v hostitelské zemi, ale i při návratu do země svého původu.

Tato charta nabízí vodítko k mobilitě mladých lidí nebo dospělých pro účely formálního nebo neformálního učení a pro jejich osobní a profesní rozvoj. Byla vypracována jako základní referenční dokument, který bere v úvahu situaci jednotlivých členských států a uznává jejich pravomoci. Její rozsah a obsah lze přizpůsobit tak, aby vyhovoval délece využití mobility a zvláštnostem různých činností vzdělávání, odborné přípravy a činnostem mládeže i potřebám účastníků. Přestože se tato vodítka týkají především mobility pro účely vzdělávání, mohla by být užitečná i pro ostatní druhy mobility, jako například pro mobilitu pro pracovní účely.

1. Informace a poradenství

Kandidáti, kteří by mohli mobility využít, by měli mít na všech úrovních rovný přístup ke spolehlivým zdrojům informací a poradenství týkajících se mobility a podmínek, za kterých se jí mohou účastnit. Mimo jiné by měly být poskytovány jasné informace o každém bodě obsaženém v této chartě, o úloze a úkolech vysílajících a přijímajících organizací a o různých systémech všeobecného a odborného vzdělávání.

2. Studijní plán

Před jakýmkoli využitím mobility pro účely všeobecného nebo odborného vzdělávání by měl být sestaven studijní plán, v němž se přihlíží k jazykové přípravě, a měly by ho schválit vysílající a přijímající organizace i účastníci. Studijní plán je obzvláště důležitý v případě dlouhodobé mobility a může být též užitečný v případě krátkodobé mobility. Plán by měl nastínit cíle a očekávané studijní výsledky, jakož i způsob dosažení a uplatnění těchto výsledků. Jakoukoli podstatnou změnu studijního plánu by měly schválit všechny strany. Při sestavování studijního plánu by měly být brány v potaz otázky opětovného začlenění do domovské země a hodnocení.

3. Osobní přístup

Využití mobility pro účely všeobecného nebo odborného vzdělávání by mělo co nejvíce odpovídat osobnímu směřování ve vzdělávání, dovednostem a motivaci účastníků a mělo by je rozvíjet nebo doplňovat.

4. Všeobecná příprava

Předchozí příprava účastníků je vhodná a měla by zohledňovat jejich specifické potřeby. Měla by podle potřeb zahrnovat jazykové, pedagogické, správní, právní, osobní a kulturní aspekty a informace o finančních aspektech.

⁽¹⁾ Usnesení Rady a zástupců vlád členských států zasedajících v Radě ze dne 14. prosince 2000 o akčním plánu mobility (Úř. věst. C 371, 23.12.2000, s. 4).

⁽²⁾ Úř. věst. L 215, 9.8.2001, s. 30.

⁽³⁾ Viz strana 5 v tomto čísle Úředního věstníku.

5. Jazykové aspekty

Jazykové dovednosti jsou důležité pro účinné vzdělávání, komunikaci mezi kulturami a lepší porozumění kultuře hostitelské země. Účastníci a jejich vysílající a přijímající organizace by měli náležitě jazykové přípravě věnovat zvláštní pozornost. Kdykoli to bude možné, měla by opatření pro mobilitu zahrnovat

- posouzení jazykových dovedností před odjezdem a možnost účastnit se kurzů vyučovaných v jazyce hostitelské země nebo v jazyce výuky, pokud se liší,
- v hostitelské zemi jazykovou podporu a poradenství.

6. Logistická podpora

Kdykoliv bude třeba, měla by být účastníkům poskytnuta přiměřená logistická podpora. Ta by mohla zahrnovat informace a pomoc týkající se cestovních formalit, pojištění, pracovního povolení nebo povolení k pobytu, sociálního zabezpečení, přenositelnosti vládních grantů a půjček ze země původu do hostitelské země, ubytování a ostatní praktické záležitosti, včetně otázek bezpečnosti souvisejících s pobytem, kde to bude zapotřebí.

7. Poradenství

Přijímající organizace (vzdělávací zařízení, mládežnická organizace, společnost atd.) by měla účastníkům poskytnout plány týkající se například poradenství a pomoci při jejich účinném začlenění do hostitelského prostředí a měla by působit jako jejich kontaktní místo pro průběžnou pomoc.

8. Uznávání zkušeností

Pokud je období studia nebo pobytu v zahraničí nedílnou součástí formálního programu studia nebo odborné přípravy, měla by být tato skutečnost uvedena ve studijním plánu a účastníkům by měla být poskytnuta pomoc, aby se jim případně usnadnilo uznání zkušeností a vydání osvědčení. Ve studijním plánu by se vysílající organizace měla zavázat k uznávání období úspěšného využití mobility. Pro ostatní druhy využití mobility, a zejména pro využití mobility v rámci neformálního všeobecného a odborného vzdělávání, by měl být účastníkovi vydán náležitý dokument, aby mohl svou aktivní účast a studijní výsledky doložit uspokojivým a důvěryhodným způsobem. V této souvislosti by se mělo podporovat využívání „Europassu“⁽¹⁾.

9. Znovuzačlenění a hodnocení

Při návratu do své země, zvláště po dlouhodobém využití mobility, by měla být účastníkům poskytnuta pomoc ohledně toho, jak mohou nejlépe využít zkušenosti a dovednosti získané v zahraničí. Kdykoli bude třeba, měla by být osobám vracejícím se po dlouhodobém využití mobility poskytnuta pomoc při znovuzačlenění do sociálního, vzdělávacího nebo profesního prostředí domovské země. Získané zkušenosti by měli účastníci spolu s odpovědnými organizacemi řádně vyhodnotit a posoudit, zda byly cíle stanovené ve studijním plánu splněny.

10. Závazky a povinnosti

Povinnosti vyplývající z těchto kvalitativních kritérií by měly být schváleny vysílající a přijímající organizací a účastníky. Povinnosti by měly být nejlépe písemně potvrzeny, aby byly všem dotčeným osobám jasné.

⁽¹⁾ Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 2241/2004/ES ze dne 15. prosince 2004 o jednotném rámci Společenství pro průhlednost v oblasti kvalifikací a schopností (Europass) (Úř. věst. L 390, 31.12.2004, s. 6).

DOPORUČENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY

ze dne 18. prosince 2006

o klíčových schopnostech pro celoživotní učení

(2006/962/ES)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 149 odst. 4 a čl. 150 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ⁽¹⁾,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů ⁽²⁾,

v souladu s postupem stanoveným v článku 251 Smlouvy ⁽³⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Evropská rada na zasedání v Lisabonu ve dnech 23. a 24. března 2000 dospěla k závěru, že klíčovými opatřeními reakce Evropy na globalizaci a přechod ke znalostním ekonomikám by měl být evropský rámec, jenž by definoval nové základní dovednosti získávané celoživotním učením, a zdůraznila, že hlavním aktivem Evropy jsou lidské zdroje. Tyto závěry byly od té doby pravidelně nově formulovány, např. na zasedání Evropské rady v Bruselu ve dnech 20. a 21. března 2003 a 22. a 23. března 2005 a v obnovené lisabonské strategii, která byla schválena v roce 2005.
- (2) Evropská rada na zasedáních ve Stockholmu (23. a 24. března 2001) a v Barceloně (15. a 16. března 2002) schválila konkrétní budoucí cíle evropských systémů vzdělávání a odborné přípravy a pracovního programu (pracovní program „Vzdělávání a odborná příprava 2010“), jež mají být dosaženy do roku 2010. Tyto cíle zahrnují rozvoj dovedností potřebných ve znalostní společnosti a to konkrétně podporu studia jazyků, rozvoj podnikavosti a obecnou potřebu posílit ve vzdělávání evropský rozměr.
- (3) Sdělení Komise nazvané „Vytvoření evropského prostoru pro celoživotní učení“ a následné usnesení Rady ze dne 27. června 2002 o celoživotním učením ⁽⁴⁾ stanovily „nové základní dovednosti“ jako prioritu a zdůraznily, že celoživotní učení musí probíhat od předškolního věku po důchodový věk.
- (4) V souvislosti se zlepšováním výsledků Společenství v oblasti zaměstnanosti zdůraznila Evropská rada na zasedáních v Bruselu v březnu 2003 a v prosinci 2003 potřebu rozvíjet celoživotní učení se zvláštním důrazem na aktivní a preventivní opatření zaměřená na nezaměstnané nebo

neaktivní osoby. Základem pro tyto závěry byla zpráva pracovní skupiny pro zaměstnanost, jež zdůraznila, že je nutné, aby byli lidé schopni přizpůsobovat se změnám, aby byli začleňováni do trhu práce a aby v této souvislosti hrálo klíčovou úlohu celoživotní učení.

- (5) V květnu 2003 Rada přijala evropské referenční úrovně („referenční kritéria“) a dala tak najevo, že je odhodlána dosáhnout u evropských průměrných výsledků znatelného zlepšení. Tyto referenční úrovně zahrnují porozumění psanému textu, předčasné ukončování školní docházky, ukončování vyššího středoškolského vzdělání a zapojení dospělých do celoživotního učení a jsou úzce spjaty s rozvojem klíčových schopností.
- (6) Podle zprávy Rady o větší úloze vzdělávání přijaté v listopadu 2004 přispívá vzdělávání k zachování a obnově společného kulturního zázemí ve společnosti a k osvojení základních společenských a občanských hodnot, jako je občanství, rovnost, tolerance či úcta, a je obzvláště důležité v době, kdy všechny členské státy stojí před otázkou, jak se vypořádat se zvyšující se sociální a kulturní rozmanitostí. Důležitou součástí úlohy, jež vzdělávání hraje při posilování sociální soudržnosti, je umožnit lidem zařadit se do pracovního života a rovněž zde setrvat.
- (7) Ze zprávy o pokroku v dosahování lisabonských cílů ve vzdělávání a odborné přípravě, kterou Komise přijala v roce 2005, je patrné, že nedošlo k pokroku při snižování procentního podílu patnáctiletých žáků, kteří mají problémy s porozuměním psanému textu, ani při zvyšování podílu ukončeného vyššího středoškolského vzdělání. Určitý pokrok byl zaznamenán při snižování případů předčasného ukončování školní docházky, ale při zachování současného tempa nebudou evropské referenční úrovně, které pro rok 2010 stanovila Rada v květnu 2003, dosaženy. Účast dospělých na učení se nezvyšuje dostatečně rychle, aby se dosáhlo referenční úrovně pro rok 2010, a z údajů vyplývá, že lidé s nízkou kvalifikací se pravděpodobně budou účastnit další odborné přípravy méně.
- (8) Rámec akcí pro celoživotní rozvoj schopností a kvalifikací, jež přijali evropští sociální partneři v březnu 2002, zdůrazňuje, že chtějí-li si podniky zachovat konkurenceschopnost, musejí své struktury přizpůsobovat stále rychleji. Nárůst týmové práce, vyrovnání hierarchií, decentralizace pravomocí a větší potřeba schopností vykonávat

⁽¹⁾ Úř. věst. C 95, 18.8.2006, s. 109.

⁽²⁾ Úř. věst. C 229, 22.9.2006, s. 21.

⁽³⁾ Stanovisko Evropského parlamentu ze dne 26. září 2006 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 18. prosince 2006.

⁽⁴⁾ Úř. věst. C 163, 9.7.2002, s. 1.

více úkolů najednou přispívají k rozvoji „učících se organizací“. Schopnost organizací definovat schopnosti, mobilizovat je a uznat je a podpořit jejich rozvoj u všech zaměstnanců je v této souvislosti základem nových strategií konkurenceschopnosti.

- (9) Maastrichtská studie o odborném vzdělávání a přípravě z roku 2004 naznačuje značné rozdíly mezi úrovní vzdělání, kterou požadují nová zaměstnání, a úrovní vzdělání pracovní síly v Evropě. Podle této studie více než jedna třetina evropské pracovní síly (80 milionů osob) má nízkou kvalifikaci, ačkoli podle odhadů bude do roku 2010 téměř 50 % nových pracovních míst vyžadovat kvalifikaci na vysokoškolské úrovni, skoro 40 % vyšší středoškolské vzdělání a pouze přibližně 15 % pracovních míst bude vhodných pro osoby se základním vzděláním.
- (10) Společná zpráva Rady a Komise o pracovním programu „Vzdělávání a odborná příprava 2010“, která byla přijata v roce 2004, podpořila myšlenku, že v rámci strategií členských států v oblasti celoživotního učení je třeba zajistit, aby byli všichni občané vybaveni schopnostmi, jež potřebují. Za účelem podpory a usnadnění reformy navrhuje zpráva vytvoření společných evropských referencí a zásad a rámec pro klíčové schopnosti označuje za prioritní.
- (11) Evropský pakt mládeže, který je připojen k závěrům Evropské rady ze zasedání v Bruselu (22.-23. března 2005), zdůraznil potřebu podpořit vytvoření společného souboru základních dovedností.
- (12) Potřeba vybavit mladé lidi nezbytnými klíčovými schopnostmi a zlepšit úroveň jejich dosaženého vzdělání je nedílnou součástí integrovaných hlavních směrů pro růst a zaměstnanost 2005–2008, které schválila Evropská rada v červnu 2005. Hlavní směry zaměstnanosti vyzývají zejména k tomu, aby se systémy vzdělávání a odborné přípravy přizpůsobily novým požadavkům kladeným na schopnosti prostřednictvím lepší identifikace profesních potřeb a klíčových schopností v rámci reformních programů jednotlivých členských států. Hlavní směry zaměstnanosti dále požadují uplatňování zásady rovného zacházení pro muže a ženy a rovnosti pohlaví ve všech akcích a dosažení průměrné míry zaměstnanosti v Evropské unii, 70 % celkově a nejméně 60 % u žen.
- (13) Toto doporučení by mělo přispět k rozvoji kvalitního vzdělávání a odborné přípravy zaměřených do budoucnosti a přizpůsobených potřebám evropské společnosti tím, že podporuje a doplňuje akce členských států, jež mají zajistit, jednak aby systémy počátečního vzdělávání a odborné přípravy nabízely všem mladým lidem způsoby, jak rozvíjet klíčové schopnosti na úrovni, která je připraví na dospělost a vytvoří základ pro další i vzdělávání a pracovní život, a jednak aby byli dospělí schopni své klíčové schopnosti rozvíjet a aktualizovat prostřednictvím komplexního a všeobecného celoživotního učení. Politickým činitelům, poskytovatelům vzdělávání a odborné přípravy, sociálním partnerům a samotným studujícím by toto doporučení mělo také poskytovat společný evropský referenční rámec

pro klíčové schopnosti, který usnadní reformy na vnitrostátní úrovni a výměny informací mezi členskými státy a Komisí v rámci pracovního programu „Vzdělávání a odborná příprava 2010“ s cílem dosáhnout dohodnutých evropských referenčních úrovní. Doporučení by mělo rovněž podporovat i další související politiky, jakými je politika zaměstnanosti a sociální politika a další politiky týkající se mládeže.

- (14) Jelikož cíl tohoto doporučení, tj. podporovat a doplňovat akce členských států vytvořením společného referenčního bodu, který podněcuje a usnadňuje vnitrostátní reformy a další spolupráci mezi členskými státy, nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, a může jich být proto lépe dosaženo na úrovni Společenství, může Společenství přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku toto doporučení nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné pro dosažení těchto cílů, protože jeho provádění je ponecháno na členských státech.

DOPORUČUJÍ:

členským státům rozvíjet klíčové schopnosti u všech osob v rámci strategií celoživotního učení, včetně strategií pro dosažení všeobecné gramotnosti, a využívat dokument „Klíčové schopnosti pro celoživotní učení – evropský referenční rámec“ (dále jen „referenční rámec“) uvedený v příloze jako referenční nástroj, s cílem zajistit:

1. aby počáteční vzdělávání a odborná příprava nabízely všem mladým lidem způsoby, jak rozvíjet klíčové schopnosti na úrovni, která je připraví na dospělost a která bude základem pro další vzdělávání a pracovní život;
2. aby byla učiněna příslušná opatření pro mladé lidi, kteří z důvodu svého znevýhodnění ve vzdělání způsobeného osobními, sociálními, kulturními nebo ekonomickými okolnostmi vyžadují pro uplatnění svého vzdělávacího potenciálu zvláštní podporu;
3. aby dospělí byli schopni rozvíjet a aktualizovat klíčové schopnosti po celý život a aby byla zvláštní pozornost věnována cílovým skupinám, jež byly ve vnitrostátním, regionálním nebo místním kontextu stanoveny jako prioritní, jako např. jedinci, kteří potřebují aktualizovat své dovednosti;
4. odpovídající infrastrukturu pro další vzdělávání a odbornou přípravu dospělých, včetně učitelů a školitelů, postupy ověřování a hodnocení, opatření zaměřená na zajištění rovného přístupu k celoživotnímu učení i na trh práce a podporu studujících zohledňující rozdílné potřeby a schopnosti dospělých;
5. aby bylo vzdělávání dospělých a jejich odborná příprava jednotlivým občanům poskytováno logicky prostřednictvím úzkého propojení s politikou zaměstnanosti a sociální politikou, kulturní politikou, inovační politikou a jinými politikami týkajícími se mladých lidí a prostřednictvím

spolupráce se sociálními partnery a ostatními zúčastněnými stranami;

BEROU TÍMTO NA VĚDOMÍ ZÁMĚR KOMISE:

1. podporovat snahy členských států týkající se rozvoje jejich systémů vzdělávání a odborné přípravy a provádění a šíření tohoto doporučení, rovněž za použití referenčního rámce jako referenčního dokumentu pro usnadnění společného učení ve skupinách (tzv. peer learning) a výměnu osvědčených postupů, sledování vývoje a zpráv o dosaženém pokroku prostřednictvím dvouletých zpráv o pokroku při pracovním programu „Vzdělávání a odborná příprava 2010“;
2. používat při provádění programů Společenství pro vzdělávání a odbornou přípravu referenční rámec jako referenční dokument a zajistit, aby tyto programy podporovaly osvojování klíčových schopností;
3. podporovat větší využívání referenčního rámce v souvisejících politikách Společenství, zejména při provádění politiky zaměstnanosti a mládeže, a kulturní a sociální politiky, a rozvíjet další vztahy se sociálními partnery a jinými organizacemi pracujícími v těchto oblastech;
4. přezkoumat dopad referenčního rámce v souvislosti s pracovním programem „Vzdělávání a odborná příprava 2010“ a do 18. prosince 2010 podat Evropskému parlamentu a Radě zprávu o získaných zkušenostech a důsledcích pro budoucnost.

V Bruselu, dne 18. prosince 2006.

Za Evropský parlament

předseda

J. BORRELL FONTELLES

Za Radu

předseda nebo předsedkyně

J.-E. ENESTAM

PŘÍLOHA

KLÍČOVÉ SCHOPNOSTI PRO CELOŽIVOTNÍ UČENÍ – EVROPSKÝ REFERENČNÍ RÁMEC

Pozadí a cíle

Jelikož globalizace staví Evropskou unii před stále nové výzvy, bude třeba, aby každý občan ovládal širokou škálu klíčových schopností, a mohl se tak pružně přizpůsobit rychle se měnícímu a úzce propojenému světu.

Vzdělání a jeho dvojitá úloha, sociální i hospodářská, musí hrát klíčovou roli při zajišťování toho, aby evropští občané získali klíčové schopnosti, jež jim umožní se takovým změnám přizpůsobit.

Zejména je třeba stavět na různých schopnostech jedinců a naplnit různé potřeby studujících zajištěním rovného přístupu ke vzdělání pro ty skupiny, které kvůli znevýhodněním způsobeným osobními, sociálními, kulturními nebo hospodářskými okolnostmi potřebují k naplnění svého vzdělávacího potenciálu zvláštní podporu, jako například lidé s omezenými základními dovednostmi, zejména s nízkou úrovní gramotnosti, lidé, kteří předčasně opustili školu, dlouhodobě nezaměstnaní, lidé navracející se do zaměstnání po dlouhodobější nepřítomnosti, starší lidé, migranti a lidé se zdravotním postižením.

V tomto kontextu jsou hlavní cíle referenčního rámce následující:

- 1) určit a definovat klíčové schopnosti nezbytné pro osobní naplnění, aktivní občanství, sociální soudržnost a zaměstnatelnost ve společnosti založené na znalostech;
- 2) podporovat snahy členských států, jejichž cílem je zajistit, aby mladí lidé do ukončení počátečního vzdělávání a odborné přípravy rozvinuli klíčové schopnosti na takové úrovni, aby byli připraveni na dospělost a měli základy pro další vzdělávání a pracovní život a aby dospělí mohli své klíčové schopnosti po celý život rozvíjet a aktualizovat;
- 3) poskytnout politickým činitelům, poskytovatelům vzdělání, zaměstnavatelům a samotným studujícím evropský referenční nástroj, jenž by napomáhal úsilí vyvíjenému na vnitrostátní a evropské úrovni k dosažení společně dohodnutých cílů;
- 4) poskytnout rámec pro další akci na úrovni Společenství jak v rámci pracovního programu „Vzdělávání a odborná příprava 2010“, tak v rámci programů Společenství v oblasti vzdělávání a odborné přípravy.

Klíčové schopnosti

Schopnosti jsou zde definovány jako kombinace znalostí, dovedností a postojů odpovídajících určitému kontextu. Klíčovými schopnostmi jsou schopnosti, jež všichni potřebují ke svému osobnímu naplnění a rozvoji, aktivnímu občanství, sociálnímu začlenění a pro pracovní život.

Referenční rámec zahrnuje osm klíčových schopností:

1. komunikace v mateřském jazyce
2. komunikace v cizích jazycích
3. matematická schopnost a základní schopnosti v oblasti vědy a technologií
4. schopnost práce s digitálními technologiemi
5. schopnost učit se
6. sociální a občanské schopnosti
7. smysl pro iniciativu a podnikavost a
8. kulturní povědomí a vyjádření.

Klíčové schopnosti jsou pokládány za stejně důležité, protože každá z nich může přispět k úspěšnému životu ve společnosti založené na znalostech. Řada schopností se překrývá a je vzájemně propojena: základní aspekty jedné oblasti budou

podporovat schopnosti jiné oblasti. Nezbytným základem vzdělání jsou elementární základní jazykové dovednosti, čtení, psaní, ovládání početních úkonů, informační a komunikační technologie a pro všechny vzdělávací aktivity je nezbytná schopnost umět se učit. Referenční rámec se zabývá řadou témat, která hrají svou úlohu ve všech osmi klíčových schopnostech: kritické myšlení, tvořivost, iniciativa, řešení problémů, hodnocení rizik, rozhodování a ovládání pocitů.

1. **Komunikace v mateřském jazyce** ⁽¹⁾

Definice:

Komunikace v mateřském jazyce je schopnost vyjadřovat a tlumočit představy, myšlenky, pocity, skutečnosti a názory v písemné i ústní formě (poslouchat, mluvit, číst a psát) a vhodným a tvůrčím způsobem lingvisticky reagovat ve všech situacích sociálního a kulturního života při vzdělávání a odborné přípravě, v práci, doma a ve volném čase.

Nejdůležitější znalosti, dovednosti a postoje související s touto schopností

Schopnost komunikovat vyplývá z osvojení mateřského jazyka, jež je neodmyslitelně spojeno s rozvojem poznávací schopnosti jedince interpretovat okolní svět a vycházet s ostatními. Pro komunikaci v mateřském jazyce je nezbytné, aby jedinec znal základní slovní zásobu, funkční gramatiku a jazykové funkce. Zahrnuje to též znalost hlavních typů verbálních interakcí, různých druhů literárních a neliterárních textů, hlavních rysů různých stylů a jazykových registrů a proměnlivosti jazyka a komunikace v různých situacích.

Pokud jde o dovednosti, měli by jedinci umět komunikovat v ústní a psané formě v různých situacích a sledovat a přizpůsobovat své vlastní vyjadřování požadavkům situace. Součástí této schopnosti je rovněž schopnost rozlišovat a používat různé typy textů, vyhledávat, shromažďovat a zpracovávat informace, používat pomůcky, formulovat a přesvědčivým způsobem odpovídajícím dané situaci vyjadřovat ústně a písemně své vlastní argumenty.

Kladný postoj ke komunikaci v mateřském jazyce vyžaduje schopnost vést kritický a konstruktivní dialog, smysl pro estetické kvality a ochotu o ně usilovat, a zájem komunikovat s ostatními. To zahrnuje uvědomění si vlivu jazyka na ostatní a nutnosti rozumět jazyku a používat jej pozitivním a společensky uvážlivým způsobem.

2. **Komunikace v cizích jazycích** ⁽²⁾

Definice:

Komunikace v cizích jazycích obecně vyžaduje stejné základní dovednosti jako komunikace v mateřském jazyce: je založena na schopnosti porozumět, vyjádřit a tlumočit představy, myšlenky, pocity, skutečnosti a názory v ústní i psané formě (poslouchat, mluvit, číst a psát) v příslušných společenských a kulturních situacích při vzdělávání a odborné přípravě, v práci, doma a ve volném čase podle přání či potřeb daného jedince. Komunikace v cizích jazycích rovněž vyžaduje takové dovednosti, jako je pochopení jiných kultur a jejich zprostředkování. Úroveň osvojení se bude lišit podle těchto čtyř dimenzí (poslouchat, mluvit, číst a psát) a jednotlivých jazyků, a podle sociálního a kulturního zázemí, prostředí, potřeb a zájmů daného jedince.

Nejdůležitější znalosti, dovednosti a postoje související s touto schopností

Pro komunikaci v cizím jazyce je nezbytná znalost slovní zásoby a funkční gramatiky a povědomí o hlavních typech verbální interakce a jazykových registrů. Důležitá je znalost společenských zvyklostí, kulturních aspektů a jazykové rozmanitosti.

⁽¹⁾ V rámci evropské multikulturní a mnohojazyčné společnosti je známo, že mateřský jazyk nemusí být ve všech případech úředním jazykem členského státu a že schopnost komunikace v úředním jazyce je předpokladem pro plné zapojení jedince do společnosti. V některých členských státech může být mateřský jazyk jedním z několika úředních jazyků. Opatření k řešení takových případů a odpovídající použití definic spadají do působnosti jednotlivých členských států podle jejich specifických potřeb a okolností.

⁽²⁾ Je důležité připustit, že mnoho Evropanů žije ve dvoujazyčných nebo vícejazyčných rodinách a komunitách, a že úřední jazyk země, v níž žijí, nemusí být jejich mateřským jazykem. U těchto skupin se tato schopnost může vztahovat spíše na úřední jazyk než cizí jazyk. Jejich potřeba, motivace a společenské nebo hospodářské důvody pro rozvíjení této schopnosti na podporu jejich integrace se budou lišit například od těch, kteří se učí cizí jazyk kvůli cestování nebo práci. Opatření k řešení takových případů, a odpovídající použití definice, spadají do působnosti jednotlivých členských států podle jejich specifických potřeb a okolností.

Základními dovednostmi pro komunikaci v cizím jazyce jsou schopnost porozumět mluveným sdělením, zahajovat, vést a ukončovat rozhovory a číst, porozumět a tvořit texty odpovídající individuálním potřebám. Osoby musejí být rovněž schopny náležitě využívat příručky a učit se jazyky též neformálně v rámci celoživotního učení.

Kladný postoj zahrnuje smysl pro kulturní rozmanitost a zájem o jazyky a mezikulturní komunikaci a zvědavost.

3. **Matematická schopnost a základní schopnosti v oblasti vědy a technologií**

Definice:

- A. Matematická schopnost je schopnost rozvíjet a používat matematické myšlení k řešení problémů v různých každodenních situacích. Vycházejí ze spolehlivého zvládnutí základních početních úkonů je důraz kladen na proces a činnost, jakož i na znalosti. Matematická schopnost zahrnuje na různých úrovních schopnost a ochotu používat matematické způsoby myšlení (logické a prostorové myšlení) a prezentace (vzorce, modely, obrázky, grafy a diagramy).
- B. Schopnosti v oblasti vědy se rozumí schopnost a ochota používat soubor znalostí a metod používaných k objasnění přírodních zákonů ke kladení otázek a k formulaci závěrů založených na důkazech. Schopnost v oblasti technologií je pojímána jako uplatňování těchto znalostí a metod v reakci na přání a potřeby lidí. Schopnosti v oblasti vědy a technologií vyžadují pochopení změn způsobených lidskou činností a občanskou odpovědnost každého jedince.

Nejdůležitější znalosti, dovednosti a postoje související s touto schopností

- A. Znalostmi nezbytnými pro matematiku jsou velmi dobrá znalost čísel, měr a struktur, základních operací a základních matematických prezentací a pochopení matematických termínů a definic a povědomí o otázkách, na něž může dát matematika odpověď.

K dovednostem jedince patří používání základních matematických principů a postupů v každodenních situacích doma a v práci a schopnost sledovat a hodnotit sled argumentů. Měl by být schopen matematicky uvažovat, rozumět matematickým důkazům, komunikovat v jazyce matematiky a používat příslušné pomůcky.

Kladný postoj je v matematice založen na respektování pravdy a na ochotě hledat odůvodnění a hodnotit jejich platnost.

- B. Nejdůležitějšími znalostmi pro vědu a technologie jsou hlavní principy přírody, základní vědecké pojmy, zásady a metody, technologie a technologické výrobky a procesy, a rovněž porozumění dopadu vědy a technologií na přírodu. Následně by tyto schopnosti měly umožnit jedincům lépe chápat pokrok, omezení a rizika vědeckých teorií a technologií ve společnosti obecně (v souvislosti s rozhodováním, hodnotami, morálními otázkami, kulturou atd.).

Mezi dovednosti patří schopnost používat a ovládat technologické nástroje a stroje a vědecké údaje k dosažení určitého cíle nebo rozhodnutí či závěru na základě důkazu. Jedinci by měli rovněž být schopni rozpoznat základní rysy vědeckého bádání a formulovat závěry a důvody, jež je k těmto závěrům vedly.

V případě postoje je nezbytný smysl pro kritický úsudek a zvědavost, zájem o etické otázky a respektování bezpečnosti i udržitelnosti, zejména v případě vědeckého a technologického pokroku ve vztahu ke své vlastní osobě, rodině, komunitě a celosvětovým problémům.

4. **Schopnost práce s digitálními technologiemi**

Definice:

Schopností práce s digitálními technologiemi se rozumí jisté a kritické používání technologií informační společnosti (dále jen „TIS“) při práci, ve volném čase a v komunikaci. Předpokladem je základní znalost informačních a komunikačních technologií, tj. používání počítačů k získávání, hodnocení, ukládání, vytváření a výměně informací a ke komunikaci a spolupráci v rámci sítí prostřednictvím internetu.

Nejdůležitější znalosti, dovednosti a postoje související s touto schopností

Pro schopnost práce s digitálními technologiemi jsou nezbytné důkladné pochopení povahy, úlohy TIS a jejich možností v každodenních situacích a důkladné znalosti z těchto oblastí v osobním a společenském životě i v práci. Jedná se o základní počítačové aplikace, např. textové editory, tabulkové procesory, databáze, systémy ukládání a správy informací, pochopení možností a potenciálních rizik, jež internet a komunikace prostřednictvím elektronických médií (e-mailu, síťových nástrojů) přinášejí pro práci, volný čas, sdílení informací a spolupráci, učení a výzkum v rámci sítí. Jedinci by rovněž měli chápat, jak mohou TIS podporovat tvořivost a inovace, a měli by si uvědomovat problémy spojené s platností a důvěryhodností dostupných informací a měli by znát právní a etické zásady, jež je třeba dodržovat při interaktivním využívání TIS.

Požadované dovednosti zahrnují: schopnost vyhledávat, shromažďovat a zpracovávat informace a používat je kritickým a systematickým způsobem, hodnotit jejich důležitost a rozlišovat mezi reálnými a virtuálními informacemi a zároveň chápat vztahy. Jedinci by měli umět používat nástroje k vytváření, prezentaci a pochopení komplexních informací a měli by být schopni internetové služby získávat, vyhledávat a používat; rovněž by měli umět používat TIS k podpoře kritického myšlení, tvořivosti a inovací.

Pro využívání TIS je nezbytný kritický a reflexivní postoj k dostupným informacím a odpovědné používání interaktivních médií; schopnost je rovněž rozvíjena zájmem o zapojení se do kolektivů a sítí pro kulturní, sociální nebo profesní účely.

5. Schopnost učit se

Definice:

Schopností učit se rozumí schopnost provádět tuto činnost a v procesu učení vytrvat a schopnost zorganizovat si učení a efektivně hospodařit se svým časem a s informacemi, a to jak samostatně, tak v rámci skupin. Tato schopnost zahrnuje povědomí o vlastních postupech učení a vlastních potřebách, schopnost rozpoznávat dostupné možnosti a překonávat překážky za účelem úspěšnosti procesu učení. To znamená získávat, zpracovávat a osvojovat si nové znalosti a dovednosti, vyhledávat rady a využívat je. V rámci procesu učení, jak se učit, je nutné, aby studující vycházeli ze zkušeností z dřívějšího učení a ze životních zkušeností a znalostí a dovedností používali v různých souvislostech doma, v práci, při vzdělávání a odborné přípravě. Rozhodujícími aspekty schopnosti je motivace a sebedůvěra jedince.

Nejdůležitější znalosti, dovednosti a postoje související s touto schopností

Je-li učení zaměřeno na určitou práci nebo kariérní cíl, měl by jedinec znát požadované schopnosti, znalosti, dovednosti a kvalifikace. Ve všech případech však schopnost učit se vyžaduje, aby daná osoba znala a chápala své oblíbené strategie učení, silné a slabé stránky svých dovedností a kvalifikace a aby byla schopna vyhledávat možnosti vzdělávání a odborné přípravy a dostupnou pomoc a podporu.

Schopnost učit se znamená umět si osvojit elementární základní dovednosti, jako je čtení, psaní, počítání a informační a komunikační technologie, jež jsou nezbytné pro další učení. Na základě těchto dovedností by jedinec měl být schopen získávat nové znalosti a dovednosti, osvojovat si je, zpracovávat je a vstřebávat je. K tomu je nezbytná efektivní organizace vlastního učení, profesního postupu a práce, a zejména schopnost v učení vytrvat, soustředit se v prodloužených časových úsecích a kriticky uvažovat o účelech a cílech učení. Jedinci by si měli sami dokázat vyhradit čas na učení a být disciplinovaní, ale též by při procesu učení měli umět spolupracovat s ostatními, využívat heterogenní skupiny a dělit se s ostatními o to, co se naučili. Jedinci by měli být schopni zorganizovat si své vlastní učení, zhodnotit si svou vlastní práci a případně vyhledávat rady, informace a podporu.

Kladný postoj vyžaduje motivaci a důvěru v pokračování a úspěch celoživotního učení. Kladný postoj k řešení problémů podporuje jak schopnost jedince učit se, tak překonávat překážky a vyrovnávat se se změnami. Hlavními prvky kladného postoje je přání uplatnit zkušenosti již získané při učení a v životě a hledat příležitosti k učení a uplatňování poznatků v různých životních situacích.

6. Sociální a občanské schopnosti

Definice:

Tyto schopnosti zahrnují osobní, mezilidské, mezikulturní, sociální a občanské schopnosti a pokrývají všechny formy chování, které jedince připravují na jeho efektivní a konstruktivní účast na společenském a pracovním životě, a to ve stále více rozmanitějších společnostech, a na řešení případných konfliktů. Občanské schopnosti jedince připravují na plné zapojení do občanského života na základě znalostí sociálních a politických koncepcí a struktur a k aktivní a demokratické účasti.

Nejdůležitější znalosti, dovednosti a postoje související s touto schopností

- A. Sociální schopnosti jsou úzce spjaty s osobním a společenským blahem, k jejichž dosažení je nezbytné pochopit, jak mohou jedinci dosáhnout optimálního fyzického a psychického zdravotního stavu, který též může být zdrojem jejich vlastního bohatství či bohatství jejich rodiny a nejbližšího společenského prostředí, a vědět, jak k tomu lze přispět prostřednictvím zdravého životního stylu. Pro úspěšné zapojení do mezilidských vztahů a do společnosti je třeba rozumět pravidlům chování a zvykům, které jsou obecně uznávány v různých společnostech a prostředích (např. v práci). Stejně důležité je znát základní pojmy v souvislosti s jedincem, skupinami, pracovními organizacemi, rovným postavením mužů a žen a nediskriminací, společností a kulturou. Zásadní je pochopení multikulturních a společensko-hospodářských rozměrů evropských společností, a jak se národní kulturní identita vzájemně ovlivňuje s evropskou identitou.

Základem této schopnosti jsou dovednosti konstruktivně komunikovat v různých prostředích, projevat toleranci, vyjadřovat a chápat různá stanoviska, jednat tak, aby došlo k navození důvěry, a projevat empatii. Jedinci by měli být schopni vyrovnat se se stresem a frustrací a konstruktivně se vyjadřovat a rovněž by měli rozlišovat mezi osobní a pracovní sférou.

Schopnost je založena na postoji spočívajícím ve spolupráci, sebevědomí a čestnosti. Jedinci by se měli zajímat o socio-ekonomický rozvoj a komunikaci s jinými kulturami, měli by doceňovat rozmanitost a respektovat ostatní a měli by být připraveni překonávat předsudky a dělat kompromisy.

- B. Základem občanských schopností je znalost pojmů demokracie, spravedlnost, rovnost, občanství a občanská práva, včetně způsobu jejich vyjádření v Listině základních práv Evropské unie a mezinárodních deklaracích a jejich uplatňování ze strany různých institucí na místní, regionální, vnitrostátní, evropské a mezinárodní úrovni. K těmto schopnostem patří znalost současných událostí a také hlavních událostí a tendencí v národní, evropské a světové historii. Dále by mělo být rozvinuto povědomí o cílech, hodnotách a strategiích sociálních a politických hnutí. Rovněž je důležitá znalost evropské integrace a struktur, hlavních cílů a hodnot Evropské unie a posílení povědomí o rozmanitosti a kulturní identitě v Evropě.

Dovednosti pro občanské schopnosti souvisejí se schopností efektivně se spolu s ostatními zapojit do veřejného života, projevat solidaritu a zájem o řešení problémů dotýkajících se místního nebo širě pojatého společenství. Vyžadují kritické a tvůrčí myšlení a konstruktivní účast na místních aktivitách či aktivitách v blízkém okolí, jakož i rozhodování na všech úrovních od místní po vnitrostátní a evropskou, a to zejména účastí ve volbách.

Kladný postoj spočívá v plném dodržování lidských práv, včetně zásady rovnosti, jako základu demokracie, v uznání a pochopení rozdílů mezi hodnotovými systémy různých náboženských nebo etnických skupin. Znamená to jak projev souměrnosti s určitým místem, zemí, EU a obecně Evropou či světem (nebo jeho částí), tak i ochotu podílet se na demokratickém rozhodování na všech úrovních. Kladným postojem je rovněž smysl pro odpovědnost, pochopení a dodržování společných hodnot, které jsou pro zajištění soudržnosti společnosti nezbytné, jako je například dodržování demokratických zásad. Konstruktivní účastí se rovněž rozumějí občanské aktivity, podpora sociální rozmanitosti a soudržnosti a udržitelného rozvoje a připravenost respektovat hodnoty a soukromí druhých.

7. Smysl pro iniciativu a podnikavost

Definice:

Smyslem pro iniciativu a podnikavost se rozumí schopnost jedince převádět myšlenky do praxe, která předpokládá tvořivost, schopnost zavádět novinky a nést rizika i plánovat a řídit projekty s cílem dosáhnout určitých cílů. Tato schopnost je přínosná pro jednotlivce nejen v jejich každodenním životě doma a ve společnosti, ale i na pracovišti, pomáhá pochopit souvislosti jejich práce a umožňuje jim chopit se příležitostí a je základem specifických dovedností a znalostí, které potřebují osoby zabývající se sociálními nebo obchodními činnostmi nebo podílející se na těchto činnostech a které by měly zahrnovat povědomí o etických hodnotách a podporovat řádnou správu.

Nejdůležitější znalosti, dovednosti a postoje související s touto schopností

Mezi nezbytné znalosti patří schopnost rozpoznat příležitosti k osobním, profesním nebo obchodním činnostem, včetně znalosti obecnějších aspektů, jež vytvářejí kontext, ve kterém lidé žijí a pracují, např. obecného porozumění ekonomickým mechanismům a možnostem a problémům, jimž čelí zaměstnavatel nebo organizace. Jedinci by si rovněž měli být vědomi etického postavení podniků a toho, jak tyto podniky mohou být dobrým příkladem, např. poctivým obchodováním nebo tím, že budou fungovat jako sociální podnik.

Dovednosti souvisejí s aktivním řízením projektů (které vyžaduje takové dovednosti, jakými jsou např. plánování, organizace, řízení, vedení a pověřování, analýza, komunikace, projednávání a hodnocení a podávání zpráv), účinnou reprezentací a vyjednáváním a schopností pracovat jak samostatně, tak i spolupracovat v týmech. Důležitá je schopnost posoudit a rozeznat něčí silné a slabé stránky a zhodnotit rizika a případně, je-li to vhodné, tato rizika nést.

Pro podnikavý postoj je charakteristická iniciativa, aktivita, nezávislost a inovace v osobním a společenském životě i v práci. Rovněž je nutná motivace a odhodlání plnit cíle, a to jak osobní, tak i cíle sdílené s ostatními, včetně cílů pracovních.

8. **Kulturní povědomí a vyjádření**

Definice:

Uznání důležitosti tvůrčího vyjadřování myšlenek, zážitků a emocí různými formami, včetně hudby, divadelního umění, literatury a vizuálního umění.

Nejdůležitější znalosti, dovednosti a postoje související s touto schopností

Kulturní znalostí se rozumí povědomí o místním, národním a evropském kulturním dědictví a o jeho místě ve světě. Zahrnuje základní znalost významných kulturních děl, včetně současné populární kultury. Je důležité pochopit kulturní a jazykovou rozmanitost v Evropě (a v jiných regionech světa), potřebu jejího zachování a porozumění důležitosti estetických faktorů v každodenním životě.

Dovednosti se týkají jak porozumění, tak i vyjadřování: vlastního vyjadřování různými výrazovými formami díky vrozeným schopnostem jedince a jeho smyslu pro umělecká díla a představení. Rovněž je nutná dovednost dávat vlastní tvůrčí a expresivní názory do souvislosti s názory jiných a objevit v kulturní činnosti společenské a hospodářské možnosti a realizovat je. Kulturní vyjádření je rovněž důležité pro rozvoj tvůrčích dovedností, které mohou být uplatněny v mnoha profesních činnostech.

Základem úcty a otevřeného postoje k rozmanitosti kulturního vyjádření může být řádné pochopení kultury každého jedince a smysl pro identitu. Kladný postoj zahrnuje také tvořivost, ochotu rozvíjet schopnost estetického projevu osobním uměleckým vyjádřením a účastí v kulturním životě.
